

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Főttér 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Megjelen minden vasárnap reggel. Kéziratok nem adnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 4 frt — Félévre 2 frt — Negyedévre 1 frt Hirdetéseket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít. Egyes szám ára 8 kr.</p>	<p>Kiadóhivatal: Schvarcz Sándor könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetéses levelek küldendők. Bélyeg 30 kr.</p>
---	--	--

Karácson.

Évezrednek évenként megújuló ünnepe újra itt vagy — Karácson!

Keletkezésed historiai emléke a mily szerény és kicsiny, olyan fenségesen nagy uralmad az egész világon, az eszmével mit ünneplésed magában rejt, a szeretet eszméjévé.

Mi volna az élet az ész kutató szemével, a gondolkodás bonczoló kezével csupán, nálad nélkül sugalmak szokásosan követett világa „hit”, mult, jelen és jövő sívárságának, és reménytelenségének örökké vigasztalást nyújtó, biztató, mosolygó, erőt adó temetője

Tél apó megrázza ősz szakállát, a holt világon végig sívit a fagyos szél és mikor egy vége felé baktató esztendő utolsó napjain megremeg a belsők hideg, fagyos emlékein és az elfásulás kérge vonja be lassan a jövőnk iránt is szívünk, akkor itt vagy mindig jókor, dermedt időknek is himes, virágos kertje: „a hit!”

Minden időben megtermeszted virágaidat az embernek.

Most elhoztad a család ünnepeit!

A felnőtnek megszabod a nélkülözés, a testi érzékeknek parancsolása napjait; önmegtagadást kívánsz az önző embertől, ki úgy is a föld porán ritkán emelkedik felül minden napos életében a legtöbbször az „én” és „én” folytontfolyást dédelgető eszméitől tápláltan sugalmas tanaid méltó megismerésére készited elő hetek bőjtével, hogy az eszme megtestesítőjének legalább születése évfordulóján egyszer egy évben jusson az eszébe az önmegtagadás napjaival, hogy nem csupán magunkért vagyunk és „szeressük felebarátunkat mint önmagunkat!”

És elhínted a gyermek sziveknek is sejtelmes napjaiban az erkölcsi élet, társadalmi és emberi béke alapvető csiráit, a „jó” a „szeretet” erkölcsi érzelmeinek táplálásával, mikor a kis Jézus születése csak a „jó” és „szerető” gyermekeknek hoz örömet, szíve és esze szerinti örömet a karácsonyfa haragos lombjára akasztott apró-cseprő tárgyak sorával.

A számító és bonczoló ész megteremtett sarkigazságainál oh bölcsőbb a te sejtelmes mythosod sugalmas, mit sem magyarázó és mégis „mindent” nyújtó hit.

Mindent; remény és — szeretetet!

Ma emlékünnepeit üljük uralmad hatalmának, legfőbb talpköve születési napját, szent Karácson napján.

Immár két évezred óta e nap túlnan egy temetés és innen egy fenséges születés nap.

Túlnan bálványok romjai között egy érzéki világ dől romba és innen rajt megszületik az istenikor, a kereszténység, a szeretet korszaka.

Túlnan rajt az „érzéki emberiség” meghalt és innen meg megszületett az „erkölcsi, az érzelmei uralma alatti emberiség”

És a megtévedett bűnösök rab-ság kenere könnyebb, édesebb; az árvák könnye kevesebb, a bukottak száma fogy és mindig fogyni fog mert uralmad terjed feltartozhatatlanul, emberi szeretet mindenkire általánosított fenséges tarna.

Légy üdvöz születésed fenséges napján és szétszórt a világ minden zugába, mert szerte osztásod hatalmad ereje és növekedése!

Krisztus urunk született, örven-dezzünk! . . .

A „CSONGRÁDI LAP” TÁRCZÁJA

Mikor az ember nem tudja hogy mit beszél.

Írta és fölolvasta: Sághy Mihály a „Koresolya-egylet” deczember 8-án tartott estélyén.

Folytatás és vége.

Erre a szerencsétlenségre minden hajszálam az égnek állt. Pedig már nem sok van, mint tetszenek látni; de valamivel több van, mint Bozó druszámnak. A szerencsétlenség megtörténte után fogtam a botomat, föltettem magyaros, (némelyek azt mondják paraszti) sapkámot s elindultam a nagy utcára sétálni. Eppen szemközt jött velem Zóra Ferdi barátom, a ki a „Koresolya-Egylet” érdekében, már egy pár cipőt előre hűségesen elkorcsolyázott.

— Ah, no alászlógája! — szolt megszűröl.

— Jó napot rendező ur, jó hogy találkoznunk, valamit akarok kérdezni.

— Csak ki vele, barátja az erénynek és a turós lepénynek. (Ez a kedvencz szavajárása.)

— Tudja Ön, hogy én nyolczadikán, este fölolvastam akarok tartani?

— Igen; de tud Ön fölolvastat tartani? — Meglehet, hogy tudok, de még nem próbáltam.

Az „Egy nap történetével” történt bal-
esetemet történetesen elhalgattam, ne hogy

dobra üsse az én tisztelt barátom s elhíresztelje, hogy mostan nem azt olvasom föl, mi a programba van írva, hanem azt melynek a czíme „Mikor az ember nem tudja, hogy mit beszél.”

— Igaz is az, rendező ur, hogy szavunkat ne feledjük, mondja csak kérem, hiszen ön ért az ilyenekhez mint rendező, hogyan öltözzem én e fölolvadáshoz?

— Vegyen magára császár kabátot, a fölsejtét hagyja gombolatlanul, tegyen fehér nyakkendő és keztyűt okvetlen húzzon.

— Köszönöm a tanácsot, élni fogok vele. Ajánlom magamat!

— No, alászlógája!

Alig válek el a tisztelt rendező urtól, mindjárt össetalálkozom Csingérháty Zoltival.

— Mondjad barátom, hogyan öltözzem én az estélyre?

— Végy föl zsoke kabátot, a fölsejtét gombold be, azután tégy rózsaszínű nyakkendőt, keztyűt ne húzz, úgyis eldobod ha tanczolni fogsz.

— Köszönöm, szervusz.

Most hát igazodjék el az ember! A kétféle tanács közül nekem kell magamnak egy harmadikat tanácsolnom,

A mint a kaszinó felé ballagok, egy régi ismerősömmel találkozom. A viszontlátás öröme alkalmával köztünk a következő dialóg keletkezett:

— Szervusz barátom!

Szervusz barátom!

— Hogy vagy barátom?
Nagyon jó barátom.
— Hogy-hogy barátom?
— Megházasodtam barátom.
— Az nagyon jó barátom.
— De biz nem jó barátom.
— Hogy-hogy barátom?
— Vén asszonyt vettem el barátom.
— Az nem jó barátom.
— De biz jó barátom.
— Hogy-hogy barátom?
— Sok pénze van, barátom.
— Az nagyon jó barátom.
— De biz nem jó barátom.
— Hogy-hogy barátom?
— Házat vettünk barátom.
— Az nagyon jó barátom.
— De biz nem jó barátom.
— Hogy-hogy barátom?
— Mert a ház megégett, barátom.
— Az nem jó barátom.
— De biz jó barátom.
— Hogy-hogy barátom?
— Mert a vén asszony is be n n é g e t t, b a r á t o m.
— Az nagyon jó barátom.
— Szervusz barátom!
— Szervusz barátom!

Ezzel aztán az én barátom ment jobbra, boldogan fityörészve; én meg mentem balra bura hajtott fejjel.

Hogy én lus'akodni kezdtem, annak nagy oka volt. — Itt van nyolczadika, de fölolvastat nincs. Vajjon hoi késhet az éj

... Igen, örvendezzünk, hogy már két ezer éve megszületett a „szeretet“ apostola.

Hogy ma már milliók szívében uralmat ül eszmék és a haza, nemzet, rokon, barát, család és az egyesek szeretete mélyen, melyen... akinek hogyan jut!

... **Boldog ünnepeket!**

Frank Zoltán.

Kivánják...

Mikor szándékozik már az iskolaszék „derék“, a — tanügyet folyton szíven viselő elnöke a Frank Z. felüggesztése és visszahelyezése folytán a polgári és elemi iskolánál megzavart régi — egészséges — állapotokat visszaállítani? Hiszen nagyon jól tudja azt „Ö“ hogy Farkas B. polg. isk. igazgató csak azért mondott le az elemi iskolai igazgatói állásról, hogy Frank Z. tárgyait, akarva — nem akarva elválalhassa és hogy a tanítás menete a polgári iskolában hiányt ne szenvedjen...

Azt is tudja „Ö“ hogy csak ideiglenesen, — Frank Z. visszahelyezéséig bizatott meg „Sz.“ az elemi iskolák igazgatásával

Nem kétféle talán „Ö“ azt sem, hogy az előző évek iskolaszéke éppen azért szervezte Frank Z. polg. isk. tan. állását, azért apasztotta le Farkas B. polg. isk. igazgató heti óráinak számát „24“-ről „7“-re, hogy alkalma és ideje legyen, — az elemi iskolák ügyének vezetésére.

Tudjuk azt mi jól, hogy „Sz.“ nem banná, ha a mostani állapotok örökösen tartanak; nem zavarná meg becses személyiségét senki a „paradicsomban.“ Mert bizony nem is a legkellemesebb foglalkozás naponta 5-órán keresztül 80-100 vá-

homályban? Biz azt én is szeretném tudni. Elmúlt péntek, szombatra viradtam, még sincs egy karczolás sem. Mi lesz most, mi lesz? A délután is elharangozták, a délután is megérkezett, csak a felolvasás késik. Tantalusi kinokat kellett kiállanom. Mit szól a publikum, hogy nincs felolvasás, hiszen csak annak a kedvéért jöttem el. Ezt ugyan csak úgy szokásképen mondják.

Leverten jöttem a táncsterembe, mivel felolvasást nem bírtam készíteni. Itten csak Bordát találtam, a mint rendezgette a ruhatárt. Beszédbe eredtem vele.

Legjavában diskurálgatunk, midőn mintegy összebeszélve, kezd a publikum gyülekezni.

— Szent Kleofás, ne hagyj el! Rajtam. kívül még senki sincs itt rendezők közül. Muszáj volt hivatalosan föllépnem, hogy mulattassam a hölgyeket. Mintha amúgy is nem lett volna elég a magam bsjá. Udvarolni meg egyáltalában nem tudok. De már ha benne vagyok, hát szólok valamit.

— Ej, de kutya meleg van, ugy izzadok mint egy bivaly; nagysádeknak nincsen melegük?

Önagyságáék elfordították a fejeiket, nem szóltak semmit. Gondoltam: ez a meg hatottságnak a jele; magam sem hittem, hogy ilyen ügyes társalgó vagyok.

Válságs helyzetemből Barnabás barátom segített ki, mondván: „eredj, kezd meg a programot, olvasd föl, a mit mára összegereblyéztél.

Azt meg tettem, tehát ajánlom magamat!

sot nebuló által felvert és megsűrített levegőt „élvezni“, hozzá még „móresre“ is megtanítani.

Elhisszük mi azt, hogy könnyebb foglalkozás benne a hivatalos szobában sétálni, cigarettázni, avagy néha a tekintély növelése szempontjából iskoláinkat meglátogatni, s egyenesen e célra készült „látogatási könyvecskébe“ b. nevét megörökíteni

De tanügyünknek ez nem elég ám! Ez jóval többet kíván. Többet kívánnak magok a tanítók is. Nem kívánják ugyan azt, hogy működésük évenként többször meg ne vizsgáltsassék, — sőt szükséges is, hogy megvizsgáltsassék, de ahhoz értő szakember által történjék az, és igazságos legyen.

Kivánják, hogy az igazgató tanító feltétlenül praktikus ügyessége mellett a rendes osztálytanítóénál „jóval“ szélesebb körű és mélyebbre ható theoretikus ismeretekkel bírjon.

Igaz, hogy az osztálytanítónak is kell bírnia a praktikus ügyességek és ismeretek minden ágát, de annak, a kinek ilyen tanító iskolájában tett 8-10 látogatása után igazságos ítéletet kell mondania egész évi működésének eredménye felől, és akinek, ha a tanító netalán módszertani vagy neveléstani hibát követne is el, rögtön, minden előkészítés nélkül, — de tapintatosan — ki kell javítania ezen botlást, annak úgy a praktikus, mint a theoretikus tudományok szélesebb körű ismeretével kell bírnia,

Kivánják, hogy az igazgató tanító minden tekintetben az iskolaszéktől teljesen független. — a tanítók jogos érdekeinek előmozdítója legyen, de nem „báb“ az iskolaszék kezében, kinek szeme előtt csak a saját, — de nem az összes tanítóság érdeke lebeg.

Kivánják, hogy legyen az igazgató — tanító jó barátja a tanítónak, de nem az iskolaszéknek — vagy elnökének. Nem mumusra, hanem húsból és csontból való ügytestvérre van szükségök. A jó barátság nem megölője, de inkarnációja a jó ellenőrzésnek.

Kivánják, hogy az igazgató-tanító egyuttal osztálytanító is legyen.

Szinte előre látjuk a gúny mosolyt, mely azt jelenti: hát aztán mikor látogat? Az a feleletünk rá, hogy gyakran. Bizassék meg igazgató-tanító a második osztály vezetésével, így aztán 10 órától mindig szabad lesz; a hittani órái szintén szabadok, miután arra, községi iskoláknál a tanítók nem kötelezhetők. Havonként tartson tanító-testületi ülést, — miként azt a törvény elő is írja, — a hol számon kéri a rendtartás adatait, a mi fölér a fölületes látogatással.

De sajnos, nálunk ez most „Sz.“ ideiglenes igazgató úr alatt nem tartatik; megy minden rendben és csendben, mert hát az iskolaszék és igazgató „Én“ vagyok.

Kivánják, hogy miután Frank Z. visszahelyeztetett, „Sz.“ is foglalja el a régi osztályát; szűnjék meg valahára e részrehajlás, dédelgetés.

Mert hiszen az még sem járja, — a jóból is megárt a sok, — hogy „Sz.“ fölmentessék az osztály vezetés alól, s mint igazgató alkalmaztsassék külön 100 frt igazgatói díjjal akkor, a mikor Farkas Bélának, — az elemi iskolák tulajdonképeni igazgatójának, — csak heti „7“ órája van.

Kivánják, hogy „Sz.“ ne tanítson az ipariskolánál; a hit- és erkölestan tanításáért ne részesüljön 25 frt jutalomdíjban akkor, a mikor már egy és fél év óta osztályt nem vezet s így a hit- és erkölestant tényleg nem tanítja.

Kivánják, hogy azok a tanítók, kik amúgy is jóval kevesebb — csak 300 frt évi fizetést kapnak, ne mellőztessenek, ne pártszempontból mondjon az iskolaszék a tanítók szorgalma és működése fölött ítéletet, hanem méltányolja mindegyiknek iparkodását személy válogatás nélkül, eltekintve attól, hogy ehhez, vagy amához a párthoz tartozik e.

Kivánják, hogy úgy a felső, mint az alsó osztályokban a törvény által előírt heti órák száma tartassék meg, illetve az iskolaszék által hagyassék helybe, míg a felemelt órák száma törültessék el, miután az, az egészség szempontjából sem engedhető meg.

Mindezek tehát olyan kívánságok, melyek jogosak; olyan sérelmek, melyek, ha orvoslás nélkül hagyatnak, nemcsak nem ösztönzik a tanítókat munkásságra, hivatás szeretetre, egyetértésre, hanem ellenkezőleg elfojtják, azokat, viszályokat, kenyer irigységet támasztanak azokban.

A fentiek után tehát, nem volt szükség, hogy kir. tanfelügyelő „felolvalja“ „uszítsa“ a tanítókat az iskolaszék ellen, mert hiszen nem kell a lángra törekvő tüzet éleszteni, kigyulad az magától is.

De, hogy is „uszította“ volna fel kir. tanfelügyelő a tanítókat az az iskolaszék ellen hiszen a tanítók a „Csongrádi Közlöny“ által említett hit és erkölestanra vonatkozó fölebebeszést, az iskolaszék által rájuk hozott sérelmes határozat ellen, még ez év április hó 14 én beadták, de sajnos, hogy az még a mai napig sem lett a közigazgatási bizottsághoz, mint felsőbb hatósághoz — beadva, a miről csak kir. tanfelügyelő által szereztek tudomást, bár felebbező K. M nem egyszer lett azzal elámitva hogy „fellebbezése már rég elküldetett.

Az általunk felsoroltak után még csak az a kérdés lebeg előttünk, várhatnak-e a tanítók javulást, orvoslva lesznek e sérelmeik és megfelelő-e rájuk, — a tanfelügyelő itt létele alkalmával — valóban fontos, iskolaszéki értekezlet, azok várakozásaiknak?

Azt hisszük igen, mert megyénk tanügye élén olyan férfi áll, ki a tanítók jogos sérelmeiket orvoslás nélkül nem hagyja; iparkodik azok igazságos, jogos ügyeit diadalra juttatni s tanügyünk terén divó visszahelyezéseknek, részrehajlásoknak elejét venni.

Logagraf.

„Kettőn áll a vásár“

Vármegyénkben megjelenő ellenzéki lapok közül a „Csongrádi Közlöny“ és a „Szentesi Lap“ a fölötti mérgükben, hogy a f. hó 10-én tartott megyei közgyűlés alkalmával a vármegyei közigazgatási bizottságból az ellenzék vezérei kibuktak, heves támadást intéznek Vadnay Andor dr. vármegyei főispánja ellen, öt okolva azon vereségért, mit a vármegyei közgyűlésen szenvedtek. Ugyan ez alkalommal azzal fenyegetőznek, hogy a jövő évben megejtendő vármegyei bizottsági tagok választásánál, amennyiben hitők szerint ők fognak ismét győzedelmeskedni a vármegyei községek összes kerületeiben, többségre jutván a vármegyén, majd ők fognak uralkodni és akkor a kölesönt kamatostól vissza fizetendik.

Hát ami a főispán ur elleni támadást illeti, azon egy cseppet sem csodálkozunk Hiszen megjövendültük már azt évvekkkel ezelőtt, hogy a vármegyei ellenzék t. vezérei csak olyan főispánnal lennének megelégedve: aki úgy járná a tánczot, a hogy Sima és Hegyi hegedülnek. Vagyis más szóval, csak egy olyan főispánnal lennének képesek rokon szenvedni és azt támogatni, aki vak eszközévé válnék a vármegyei ellenzéki vezérek akarátának; aki úgy tenne, azt tenné amit Simáék akarnak, amit párt és egyéni érdekeik előmozdítására czélszerűnek vélnének.

Azt is megmondottuk, hogy olyan főispánt, és alkotmányos magyar hazából sohasem fognak kapni. Azt is meg kellene gondolniok, hogy a főispánok a kormány bizalmából neveztetnek ki és olyan főispánt, aki az ellenzéki érdeket, az ellenzék szekerét segitené tolni. kinevezni sohasem fognak. De, hogy mindezek dacára a vármegyei ellenzék, mintegy megköveteli, hogy a főispánok az ő érdekeiket támogatassák, azon nem utközünk meg. Hozzá vagyunk szokva a vármegyei t. ellenzék jogtalan követeléseikhez. Tehát ebbeli követeléseik fölött egyszerűen napirendre térünk.

Nem térünk azonban egyszerűen napirendre, a t. vármegyei ellenzék egyik fő-fő organumának, a „Szentesi Lap“-nak f. hó 14-én megjelent „Ez-é a béke utja?“ című vezércikkben kifejtett azon vakmerő követelés fellett, midőn a főispántól mintegy megköveteli, hogy a vármegyei hivatalnoki kar vak eszközévé váljék a főispáni hatalomnak.

A nevezett cikkben, a cikk író azért tesz szemrehányást Vadnay Andor dr. főispán úr Ó méltóságának, mert az nem gyakorolt pressiót vármegyei hivatalnokokra, hogy azok szavazatukat, Hegyire, Simára, egyszerűen az ellenzéki jelöltekre adják.

No hát azt a követelést a t. ellenzéknek hamarjában, ha csak valami goromba kifejezéssel nem élünk, minősíteni képesek nem vagyunk.

Hát ugyan miknek gondolja az a t. cikkíró Csongrád megye tisztviselő karát?

Hát azt gondolja, hogy Csongrád megye érdemes tisztikara hitvány szolga had, aki a hatalom előtt meghunyászkodva elve, a meggyőződése ellenére képes cselekedni?

Vagy talán azt hiszi a t. ellenzék, hogy akár Vadnay Andor, akár bár melyik főispán merne venni magának bátorságot, hogy a vármegye önálló gondolkozásu hivatalnoki karát, basa módra kényszerítené meggyőződése ellenére olyan egyénekre szavaztatni, akikről meg vannak győződve, hogy a vármegyei adminisztrációnak csak hátrányára, csak kárára működik.

Különös, hogy éppen a „Szentesi Lap“ nem által ilyen vakmerő követelésekkel fellépni, az alap, a mely fenállása óta egyebet nem tett, mint a vármegyei tisztviselőket folyton, minden igaz ok nélkül meghurczolta.

Az a lap, amely ugyszólván kenyérkereset képen üzte a vármegyei tisztviselők becsmérést.

Az a lap, a mely azzal vélte fenartani népszerűségét, hogy a vármegyei tisztikart pellengérezte a nagy közönség színe előtt.

Mégis ez a lap követeli azt, hogy az általa mindenkor és minden alkalommal meghurczolt vármegyei tisztikar szavazatát az ő jelöltjeire, Simára és Hegyire adja.

Szörnyen különös fogalmai lehetnek a „Szentesi Lap“ t. cikkírójának az egyéni meggyőződésről és a lelkiismereti szabadságról.

Hiszen tudtunkkal, éppen a „Szentesi Lap“ t. munkatársai voltak azok akik az eddigi főispánok basáskodásait ostorozták. Ők panaszkodnak folyton az erőszakoskodások ellen. Ők voltak azok, akik az egyéni meggyőződés vakmerő eltiporása ellen panaszkodtak. Csodák-csodája! Most meg éppen ők támadják meg Vadnay Andor főispán ur ő méltóságát azért, mert az nem basáskodott akkor, midőn az ő érdekükben elkelt volna egy kis basáskodás.

Az ilyen követelések hangoztatása után, most már elképzelheti vármegyénk t. közönsége, hogy abban az esetben, ha a t. vármegyei ellenzék többségre jutna, hogy milyen szeliden, milyen lelkiismeretesen és milyen törvényesen kormányozná vármegyénket.

Arra a henczegésére a vármegyei ellenzéki sajtónak pedig, midőn azzal fenyegeti a vármegyepártot, hogy jövőre ők fogják a helyzetet uralni, amennyiben ők lesznek többségben, csak annyit mondunk, hogy az nem ő rajtuk magukon, hanem — „kettőn áll a vásár“!

UJDONSÁGOK.

Lapunk t. olvasóinak, városunk közönségének és munkatársainknak, boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk.

— Gyűlések a vármegyén. Csongrád vármegye törvényhatósági bizottsága, a f. hó 29-én rendkívüli közgyűlést tart, a lemondás folytán megüresedett egy közigazg. bizottsági tagsági hely bötöltése tárgyában. Ugyanaz nap pedig a fegyelmi választmány ülés,

hogy a még függőben maradt fegyelmi ügyekben itélkezzenek. — A vármegyei központi választmány a f. hó 22-én délelőtt 10 órakor ülés, a jövő évi képviselőválasztók uévjegyzékének végleges megállapítása czéljából, miután most már az ezen névjegyzék ellen benyújtott föllebbezések a kúria által elbírálva, leérkeztek. Ugyanaznap délelőtt 11 órakor tartja ülését a várm., igazoló választmány is.

— Fegyelmi határozatok. A f. hó 13-án tartott várm. fegyelmi választmányi ülésben ezuttal két fegyelmi ügy nyert elintézt: a Topscher János sándorfalvi volt bíró és Forgó G. Imre csongrádi volt másodbíró ügye. Az előbb nevezett, az ellene elrendelt fegyelmi vizsgálót ódioma alól egy már szokott taktikával menekült, t. i. lemondott az állásáról mielőtt az ügyben érdemleges határozatot hozhattak volna. A fegyelmi választmány azután futni engedte a menekültöt, tudomásul veszi a lemondását és leveszi a rendről a fegyelmi ügyét. Így nyert befejezést a Topscher János bírósága és fegyelmi ügye is. Forgó G. Imre volt helybeli másodbíró nem élt ezzel a taktikával. Ő kitarzott az állásában, amíg csak az első foku fegyelmi hatósága bivalvesztésre nem ítélte. Sőt még akkor sem nyugodott meg, hanem a marasztaló ítéletet megfellebbezte a fegyelmi választmányhoz. Ezt a föllebbezést, bíralták el most a választmány ülésén, indokainál fogva helyben hagyván az első foku ítéletet, amivel a Forgó G. Imre hivatalvesztése is meg van immár pecsételve.

— Sohlya bácsi beteg. Mély részvétellel értesültünk a lesújtó hírről, hogy köztisztviselőben álló öreg bányász a napokban súlyosan megbetegedett. Őszintén kívánjuk, hogy Sohlya bátyánk mielőbb nyerje vissza egészségét és hisszük, erős testi szervezete le fogja győzni a súlyos bajt.

— Leány-statisztika. Érdekes statisztikát állított össze egyik vidéki lap munkatársa, melyet helyi viszonyokra alkalmazva, következő eredményt nyerjük. Csongrádon van 106 bálbajáró leány. A 106 közül 86 barna és 20 szőke, 25 kék szemű, 29 fekete, 31 gesztenye barna és 21 nek bizonytalan színű szeme van. — Froufrou visel 72, két oldalra simítja a haját 33, meg nem állapítható frizurát visel 1 leány. Uniformis tisztelő van 64, mindenféle egyenruhánál többre becsüli a civilt ferfit 42. A 42 leány közül 10 imádja az orvosokat, 16 az ügyvédeket, 8 a tanárokat és tanítókat, 4 a különféle rendű és rangu földbirtokosokat, 2 a városi hivatalnokokat, és végül 2 a papokat. A házi teendőket szereti végezni 2, kézi munkát 54, egyiket sem 50. — Szerelmes leveleket írt és ir 80. Regényt olvasni szeret 75. Apácának ké. szül 106. Apáca lesz . . . Elájulni szokott 41. Hozománya van 10 000 frton fölül 4 nek, 5000 frton felül 10 nek, 1000 frton felül 70 nek; hozománya nincs 22 nek. (Hosszu kongyot visel 1, a legszebb).

— Vadászat. A csongrádi vadásztársulat f. hó 24-ikén a „kiseret“-ben és a „kilenczesi“ sarokban társas vadászatot tart.

— Pörüljart szövetkezet. Népapostolt fogtak a napokban könnyen hívó egy pár polgártársaink, a ki azzal boldogította volna őket, hogy létre hoz Csongrádon egy, ugynevezett „Önsegélyző szövetkezetet“. Ugy jártak azonban az apostollal, hogy az nem épen apostoli cselekményei miatt, itteni apostoli működése bevégezése előtt hatóságilag elkisértetett előbbi működése szinterére: Kun-Szent-Mártonba. A nem épen bibliai működésű apostol neve Szilágyi György. A járási főszolgabírói hivatalhoz Forgó Imre és 8 társa egy beadványt intéztek, melyben a létesítendő „Csongrádi önsegélyző szövetkezet“ érdekében nevezett Szilágyi György népapostol vezérlete alatt értekezleti gyűlés tarthatását kérték. Hogy mi történt ezen értekezleten az nagyon mellesleg, a fő az, hogy a főfő apostol és népvezér urat a kun-szent-mártoni polgármester távirati uton kérte oda visszakisértetni, mivel nevezett népapostol ott a nép boldogítása czéljából felszedett pénzösszegeket

illőnek tartotta zsebre vágni s Kun-Szent Márton városát minden bucsú nélkül per pedes apostolorum hátrahagyni. Ennek a közbeesett kis episódnak tulajdonítható aztán, hogy csongrádi polgártársunk szíve szándéka szerint Szilágyi György nem csinalhatott „Csongrádi önszegélyző szövetkezetet”. Gratulálunk Forgó Imre és 8 társának a szerencsés apostol fogáshoz.

— **Vándor-legény invázió.** Mint egy két hónap óta valóságos vándor-legény invázió lepte el városunkat. A mellék utcáiban egy nap 5-6 drb. csirkefogó kinézésű árme-rajzender kopogtat be a házakba. Az efféle dologkerülő jó madarak, ha a házi gyűlést otthon nem találják, gorombáskodnak a fehér népekkel. De az is igen sürgető, hogy egy-más ingóságokat ellopjanak. Ezen vándor-legény invázióra felhívjuk a rendőrség figyelmét, kiknek ugyán látszik, hogy nincs tudomásuk róla. Ezt nem szerit tesszük, mintha a szegény elesett és munkanélküli vándorló iparos segédektől szapulnók az alamizsnát, hanem tudjuk azt, hogy ezek valóságos munkakerülő pártizma butykosok; a kiket ha valaki munkaszerzés végett a helybeli ipartestülethez utasít, eszük ágában sincs oda elmenni. Mert hát ők is ama somogyi emberrel tartanak, a ki Hoek János ur szerint azt mondta: „könnyebb hazanyai, mint kapányi.”

— **A 20 és 4 krajczárosok vége.** Semmi sem tart örökké a nap alatt. Az a jeles pénz, melyet nem régiben Ujpesten nagyobb mennyiségben hamisítottak s ezért ujpesti-hatosnak neveztek el, nem különben a súlyos réz 4 krajczáros immár végnapjaitok elik, bevonatnak a közforgalomból. Uj évtől kezdve csak a kir. adóhivatalnál fogadják el, azután majd lassan-lassan elfeledjük, hogy voltak.

— **Figyelmes tüzoltó.** Tudvalevő, hogy a városi tüzoltók felváltva örködnek a toronyban s a szolgálatukat éjjel-nappal teljesítik. A ki a templom környéken megfordul, azt — különösen most a csillogó hó fényétől — észreveszik. A napokban úgy éjfél-tajon ballagott hazafelé egyik ismerősünk s talán unalmát elűzni akarta, vagy ami még valószínűbb, disznótoros hangulatban léven, dalolgotott. A plébánia mellett bandukolt, a midőn egyszer csak a lábai kiestek alóla s ő a földön elterült. A figyelmes tüzoltó a toronyból másképpen nem segíthetett felebarátján, hanem mi-or látta, hogy az éppen nem akar felkelni, lekiáltott hozzá: „Parnát hajtsak-e le?”

— **Lapunk mai számához a „Divat Salon”,** hazánk e legszebb és legértelmesebb divat és szépirodalmi közlönyének prospektusa van mellékelve. T. olvasink különös figyelmébe ajánljuk e minden tekintetben szép női lapot, mely 8 évi fennállása alatt a hazai hölgyközönség kizárólagos kedvenczvé küzdötte fel magát. Ugyancs k mellékeljük a „Független Ujság” és „Magyarország” programját.

— **Tanító-gyűlés.** Deczember 8-án tartotta a „Csongrád-járási tanítótestület” rendes őszi közgyűlését. A járás egylet 20 frtot szavazott meg a könyvtár gyarapítására. A legközelebbi gyűlésen fölolvanni fog Sággy Mihály „Hogyan lehet nagyobb eredményt rövidebb idő alatt írva olvasás tanításában elérni?” című tételről. Boda Márton pedig a III. osztály tananyagából, az osztásról fog gyakorlati tanítást tartani. Ezután több próbált tárgy intéztetett el. Majd tisztujítás következett. Egyhangulag megválasztattak elnöknek: Farkas Béla, alelnöknek: Gassich Lajos, jegyzőnek: Sággy Mihály, könyvtárnoknak: László Bálint, és pénztárnoknak: Boda Márton.

Budapesti levél.

— **Az Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársulat,** mely kitűnő gazdasági gépek gyártásával hazánkban a legelső rangra emelkedett s ismerttetett el szakavatott gazdasági körökben, a lengbergi kiállításon bemutatott saját gyártmányu gőzmozdony, gőzszéplőgépei, valamint számos különféle gazdasági gépet a legmagasabb kiállításra ez állami arany éremre találtattak méltónak a jury ítéllete által. E kitüntetés becsé annál nagyobb a magyar gyáripar termékeire nézve, mert s számos Ausztriát hasonlított gyár versenykiállításával szemben vívta ki az elsőséget, s újabb örvendetes

bizonyítéka e gyár szolid, szakszerű és nagytőkétlyi munkálkodásának, a mi különben már széles e hazában általános ismeretes.

A régi jöhrnevű Lohr Mária (ezelőtt Kronfus) vegyészeti, tisztító és mű selyem-festő intézete örvendetes emelkedéséről is értesítjük ezuttal t. olvasóinkat. Az eddigi nagyobb terjedelmű intézet kiváló működése és jó kiszolgálása által folyton szaporodott a megrendelések száma, úgy hogy az intézet jeles tulajdonosnője szükségesnek látta egy önálló ház építésével egy oly nagy szabású műintézetet teremteni, minő még Ausztriában sincsen. A Baros utca 85 szám alatt épült két emeletes ház majdnem egészen a műintézet céljaira van gőzgépekkel, nagy gőzmosó, festő, és szárító gépfelszerelésekkel berendezve, egészen a tulajdonosnő szakszerű tervezése és utasításai szerint új különlegességekkel, minőkkel eddig még másutt sehol sem bírnak, 18 különféle ezélu óriási teremben több mint 200 munkásnő dolgozik s végezik azt a mintaszéri vegyi tisztítást, melyről Lohr Mária műintézete nevezetes. A ki Budapestre jön és érdekl. tekintse meg ezt a nagyszerű mű ipartelepét, a tulajdonosnő a legkedvesebb előzékenységgel mutatja meg azt. Csapke és szövetek vegyi tisztítása vagy műfestése most meg gyorsabban eszközöltek mint eddig, s a megrendelések a régi czím alatt is kiülhetők. (Budapest, Ferencziak-tere 4 sz.) mert Lohr Mária nemcsak fentartja eddigi helyiségeit, de még a József-körönten a Népszínház átellenében fiók-üzlettel is szaporította azt.

6005. sz./1894.

Pályázat.

Csongrád községben rendszeresített két külterületi szülésznői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A megválasztandó szülésznők évi fizetése 100-100 frt. Ezen felül fizető képes egyéneknél minden egyes szülési eset után 1 frt 50 kr. díj szedésére jogosult.

Tartozik e szülésznő a vagyontalan betegeknél a szülésznői teendőket díjtalanul teljesíteni s az ujszülött megkereszteltetése s anyakönyv vezetetésénél lelkiismeretes gondossággal eljárni. Pályázati kérelmek a képesítettség és megbízhatóság igazolására szolgáló okmányok kapesán, hozzám f. év Deczember hó 30-ig benyújtandók.

Csongrád, 1894. deczember hó 16-án.

Réti Ferencz sk.

főszolgabíró.

IRODALOM.

Ötszáz független gazda bizalma.

A magyar napi sajtóban páratlan annak a bizalomnak a megnyilatkozása, a melyben a „Hazánk” napilap nemrég részeseült. — Az ország legelőkelőbb földbirtokosai, bérlői és gazdái jöttek össze, több mint 700-an Budapesten az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgyűlésére, hogy szemben az egyesület miniszteri tisztviselő és idegen érdekköröket szolgáló tagjai által rendezett „puccsal”, visszavállasszák gr. Dessewffy Aurélt az egyesület elnökévé. — Ez fényesen sikerült is, amennyiben gr. Dessewffy 590 szavazatot kapott. — A közgyűlést nagy, 500 tőrtékű lakoma követte, a melyen Farkas Ábrahám, gömörmezei nagybirtokos indítványára egyhangulag üdvözölték a „Hazánk” napilapot és magukévá tették a lap által kezdeményezett agrár-politikát és felhívást intéztek az ország egész gazdaközönségéhez, hogy a lapot támogassa. — A felhívást a „Hazánk” a karácsonyi számában fogja közzétenni körülbelül 400 előkelő magyar földbirtokos fényképezett aláírásával. — A „Hazánk” napilap, mely egyetlen a magyar politikai napilapokban, a mely a magyar földnek, a magyar földművelő népnek védi érdekeit és követel részükre érvényesülést a magyar politikában, nemcsak ezen a téren vívott ki rövid fenállása alatt az egész országra kiható eredményeket, de egyéb gazdag tartalmában is, a melynek minden közleménye az igazság és tisztesség érdekében iratik. — A lap előfizetési ára: egy évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr. Kiadóhivatal Budapest, Köztelek.

A „Világnapló” című lexikonszerű hetifüzetekről már volt alkalmunk egy ízben megemlékezni, de nem mulasztjuk azt el, most a mikor különböző hírlapok a közönséget előfizetésre szólítják fel az ujságok közül alig ajánlhatunk alkalmasabb

karácsonyi ajándékot a család részére mint a Budapesten oly nagy feltűnést keltő Telefon-Hirmondó szerkesztőjének Virág Bélának érdekes hetilapját, a Világnaplót. A szenzációs hírek és cikkek hetilexikonja ez, mely hetenkint szombaton este jelenik meg, Közli ugy a belföldi, mint a külföldi sajtó érdekes híreit és cikkeinek a legjavát. A feltűnést keltő közleményeket szó szerint. Némkülözhetlen segéd ujság ez tehát mind azok részére, a kik csak egy vagy két hírlapot járatnak, mert ezen az úton megtudják, hogy a többi ujságban mily érdekes közlemények jelentek meg. A Világnapló rendkívül szórakoztató olvasmány, mert a világsajtónak csak az érdekes anyagát dolgozza fel, még pedig mintegy 1170 bel- és külföldi ujságból. Előfizetési ára negyedévenként 1 frt 50 kr., mely összeg: Világnapló, Budapest, VIII. Üllői-ut 46. címre küldendő be.

Az Athenaeum Képes irodalom történetéből megjelent a 26. ki. füzet. Kétread-kívül érdekes műmelléklet van hozzá csatolva. Kisfaludy Károly vihart ábrázoló festményének eredetije a (Kisfaludy-társ, birtokába) igen sikerült színes hasonmása s Koldustársaság című rajza. Mindkettő kitűnő bizonyítéka annak, a mit a költő életrajzaiban eddig csak olvastuk, de nem láthatunk sehol, hogy Kisfaludy nemcsak ügyes festő, hanem kitűnő rajzoló volt. A szövegben Zichy Antal, Széchenyi munkáinak legalaposabb ismerője folytatja Sz. mint író cz. tanulmányát, Kardos Albert Kisfaludy Károlyról ír, végül Rákosi Jenő ir Katona Bánkban-járól azzal az eredeti felfogással, mely minden munkáját megkülönbözteti, s mely e cikkét is a Bánkt bűn-irodalom legjobb tanulmányai közé fogja avatni. A szöveget ezuttal is sok irodalmi vonatkozásu kép díszíti: Széchenyi ifjúkori és 1860. évi, továbbá a gróf emléke arczképe, a czenki síremlék s a svábhgyi Széchenyi emlék, Kisfaludy K. arczképe, Kisfaludy halálós ágyán (Bajza, Toldy és Vörösmarty arczképeivel) síremléke s Ferenczy emléktáblái, Katona szülőháza, arczképe és Zullich-féle szobra. A vállalat, mely befejezéséhez közeleg, kétheti füzetekben jelenik meg, füzetenkint 40 kr-ért kapható.

A legszebb ajándékok. A vidéki közönség, mely mostanában tömegesen rándul fel Budapestre hogy Karácsonyra és újévre bejárásokat tegyen, a különböző csabai hirdetési ajánlatok között alig tud választani alig tudja magát elszánni rá, hogy mit vegyen övéinek. A kirakatokban szebbnél szebb tárgyak láthatók, de talán valamennyi között legszebbek a Stnerberg Ármán és Testvére-féle Kerepesi-úti hangszerek ipar telep kirakatában láthatók. Egy egész házat foglal el e nagy vállalat, dúsan felhalmozva úgy a földszinten mint az emeleten a legkülönbözőbb zenekarbéli s műedvelői hangszerek az összes réz és fa fuvó verő és vonó hangszereken kívül zseniális kombinatóru disz és játékhangszerek „harmonikák és harmoniumok mechanikai zenélő művek, magától játszó zene eszközök melyeken egész operákat lehet lejátszani, zenélő madarak melyek a legszebb dalokat füttyülnek stb. stb. egyik legszebb s legérdekesebb tárgya az egész ipartelepnek egy nikelből készült karácsonfa állvány mely ünnepélyes zenekíséret mellett lassú ütemben forgatja a karácsonyfát. Ára 25-32 frt ennél szebb karácsonyi ajándék alig képzelhető. Az üzlet maga valóságos látványosságot képez, melyet a közönség csoportokban néz s különösen este kelt felűnést midőn az egész ipartelep vilamos árban úszik megvilágítva az egész térséget. Ez a kereskedés a fővárosban annyira népszerű és kedvelt, hogy mostanában mindig zsúfolva van. a személyzet alig győzi kiszolgálni a közönséget.

Uj borászati lap. Bombay Dezső ismert gazdasági író, a legjelesebb szakértők közreműködésével „Magyar Bortermelők Lapja” cím alatt szőlőművelési és borászati szaklapot indít meg. A lap előfizetési ára; egész évre 4 frt. fél évre 2 frt., negyed évre 1 frt. Az előfizetési díjak a lap kiadóhivatalába: Budapest, Kerepesi ut 44. sz. küldendők. Mutatványszámot kívánatra bárkinek küld a kiadóhivatal.

Az összes hazai tanítóegyleteknek. Az 1896-iki kiállítás és ezzel kapcsolatban az új egyetemes tanítógyűlés ideje közeledik. Mozognunk, tenniünk kell, hogy fellépésünk hatásos és áldásos legyen.

Az országos bizottság külön agitáló bizottságot küldött ki, mely újévtől kezdve legalább is minden két hétben egyszer kézirat gyanánt nyomtatott tudósításokat küld a tanítóegyleteknek és az összes lapoknak. Szükségünk van azonban kartársaink buzgó közreműködésére.

Egyelőre a következőket kérjük:

Minden egyesület gondoskodik egy-egy levelező lapon ügyesen irt tudósításokat küldenek tanügyi körletükről a budapesti és helyi lapoknak.

Minden egyesület elnöksége a fontosabb eseményekről, sérelmekről és tervekről rögtön értesítse az országos bizottságot, hogy az ügy nyilvános legyen.

Minden egyesület felkér 5-6 buzgó tagot, hogy a tanítók agitációs alappá számára gyűjtsön. Gyűjtőívüket a kívánt számban azonnal küldjék.

Minden egyesület küldöttéleg keressa fel a tanügybarátként ismert vagy nosabb embereket saját körében; adományt kérjen tőlük az egyetemes tanítógyűlés előkészítésére és céljaira.

Ne feledjék el kartársaink, hogy a sikert csak erős agitáció által érhetjük el. Schultze Delitsch a szövetségüket, az angol Cobden a gabonavámügyet így vitte sikerre s az agitációs alap növelte meg a szociálisták hatalmát. Pénz és lelkesültség kell, hogy győzzünk. A mostani kezdet csak kísérlet, nagygyá akar lesz, ha állandó agitáló irodánk létesül s az anyagi lag biztosítottatik.

Ragadjátok meg a szellemi fegyvereket, kartársak. Kinőttünk a gyermekkorból. Az utókor megvetése éri a mai tanító nemzedéket, ha a közöny még tovább tart. Nem beszélni kell csak, cselekedni is.

A Magyarországi Tanítók Orsz. Bizottsága

Milleniumi magyar történet. Az Athenaeum r-társaság kiadásában megjelenő A Magyar Nemzet Története című (milleniumi kiadás) tíz kötetes munkának immár ötödik füzeté gyors egymásutánban követi előzőit, az egész magyar intelligenciának élénk figyelmétől és érdeklődésétől kísérve. Eppen ennek a széleskörű érdeklődésnek fényes bizonyosságul hozhatjuk fel, hogy a magyar közélet oly kiváló jelesei, mint Horváth Boldizsár, az 1867-iki magyar kormány igazságügyi minisztere és egyetlen jelenleg élő tagja, Zich Antal a kiváló akadémiai tudós Falk Miksa az 1867-iki kiegyezés zseniális publicistája és ennek a dicső korszaknak nagyszorgalmu történetírója és adatgyűjtője, Kónyi Manó, a 67-iki kiegyezésre vonatkozó országgyűlési tárgyalásokról felvett gyorsírói feljegyzések vezetője, az akkori gyorsiroda főnöke, önként telajánlották rendkívüli becses közreműködésüket a nagy történeti munka azon kötetének megírásához, amelyben a magyar alkotmányos élet ezen epochális átalakulása tárgyalatik. Ezt a kötetet tehát azoknak a férfiaknak közreműködésével írják meg, akik a benne tárgyalt történelmet — ugyiszólván — csinálták vagy abban jelentékeny részt vettek. A most kiadott 5-ik füzet Marczali Henrik a Vezérek kora kötetének folytatása a következő fejezetek alatt, u. m.: A magyar nemzet helyzete és megszállása, mely fejezettel egyszersmind a második könyv befejezést nyer és következik a harmadik könyv, melynek főcíme: A kalandozások kora és a következő fejezetekre oszlik: Első kalan-

dozások nyugat felé, A sanct-galleni táborozás; A merseburgi csata, melynek folytatása már átnyulik a néhány nap mulva kiadandó 6-ik füzetbe. Ehez a most kiadott 5-ik füzethez is gyönyörű két műmelléklet van csatolva; az egyik Szent István dekretumának első lapja hasonmában, hozzá csatolva a modern betűkkel szedett eredeti latin szöveget és annak sikerült magyar fordítását; a másik műmelléklet A nagy orosz pusztaságot ábrázolja, melyen dicső őseink tanyáztak. Ezen kívül a szövegbe érdekesnél érdekesebb régi képek vannak lenyomatva, így Árpád fejedelem alakja Turóczy krónikájának augsburgi kiadásából; a pusztaszeri romok sikerült rajza! egy pusztaszeri őrsrománstíliú oszlopkó rajza Lülön; a magyar fegyverek rajza a X. századból; Berengar pénzének. III (Gyermek) Lajos pecsétjének. I. Konrad császár pecsétjének és I. Henrik császár pénzének hasonmása, majd Aquellija látkepének (Schedel Világkrónikájából); Velenczének (a bécsi képes krónikából). Verona és Pavia középkori látkepének (Schedel Világkrónikájából); valamint Sanct Gallen középkori képeinek reprodukcióját és két szép tájképet találunk „Az Árpád-föld az ó-budai hatáiban” és „Keuseberg a merseburgi csata állítólagos színhelye”. Az egyes füzetek ára 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

Független Ujság. (Uj mezőgazdasági és politikai képes hetilap a magyar nép számára.)

A felnőttek oktatása, népiünk gazdaság-szakértelmének emelése, a politikai tisztviseli seg megerősítése vidéki lakosságunkban; egyike azoknak a nagy feladatoknak, a melyeknek elérésére törekedni, nemcsak minden nemzetgazdának, minden politikusnak, de minden hazafinak is kötelessége.

Még azoknak az államoknak is, a melyek a fejlettség tökélyén álló népoktatással rendelkeznek; ott, a hol a felnőttek szakoktatására, különösen a mezőgazdasági téren külön tanítói szervezet áll rendelkezésre: főfontosságú az a népies irodalom, a mely a hazafiaság, a gyakorlatiaság és az erőtölcs tanának megfelelő termékeket bocsájt a lakosság kezébe.

Nálunk ez az irodalom felette szegény. Néplapunk, a mely különösen mezőgazdasági kérdésekkel foglalkozna, a mely alkalmi a népet földjének helyes művelésére és a mellett társadalmi, szépirodalmi és politikai szempontból is leszállana hozzá és igyekezne őt a böles tanító tapintatosságával felemelni, nincsen.

Ami van hivatalos kiadvány és, bár igyekezik szakszempontból megfelelni egy ilyen organumhoz kötött kívánalmaknak, tisztán államhivatalnokokból álló munkatársaisal, felette nélkülözi a gyakorlatiaságot, társadalmi és politikai szempontból pedig nem emel felül a hivatalos bürokrácia korlátain.

Egy megfelelő néplap hiányát érezzük mindenütt a nép körében.

Ezen van hivatva segíteni az 1895-ik év január hó 1-től meginduló „Független Ujság” mezőgazdasági és politikai képes hetilap, mely minden vasárnap gazdag és változatos tartalommal jelenvén meg, olcsóságánál fogva is nagy szerepre lesz hivatva a magyar nép körében, a mezőgazdasági szakértelem és az általános műveltség terjesztése körül.

A vidéki földművelő és gazdasági cselelétség igényeinek megfelelő mezőgazdasági háztartási cikkein kívül gazdag illusztrációi, a népek irt elbeszélései, politikai értesüléseivel a „Független Ujság” a falusi nép egyetlen pihenő napját, a vasárnapot nemesen, tanítva és szórakoztatva fogja értesíteni. — A „Független Ujság” felelős szerkesztője Baross Károly lesz, a „Hazánk” felelős szerkesztője. — A lap előfizetési ára igazán a nép anyagi erejéhez van szabva. — Három óra: egy korona; fél esztendőre: egy forint; egész esztendőre: két forint. — Az előfizetési pénznek a „Független Ujság” kiadóhivatalához, Budapest, Köztelek, küldendők.

Az ujjapot ajánljuk a magyar nép

mindeu igaz barátja és jóakarójának figyelmébe.

C S I A R N O K

A legszebb könyv.

Szívem egész melegével köszöntöm az Athenaeumot, a legszebb könyvért minden könyvek között: a magyar nemzet történetének könyvéért. Még csak az alapkövet látom, de a szívem azt sugja, hogy a magyar nemzet ezer éves életének ez az ólombetűkből öntött szobor lézen legszebb, legbecesebb legmaradandóbb emléke.

Alig egy év választel a nemzet ezer éves ünnepétől s érthető izgalommal nézünk a nagy napok elé, mikor jönnek az idegenek a világ minden tájékáról s jó és rossz akarrattal kritizálják ünnepségünket, alkalmi alkotásainkat s nagy a valószínűség, hogy az idegen épp azokat az alkotásokat nem veszi észre, vagy ha észre veszi is, nyelvünk nem ismerése miatt nem méltányolhatja a mi nekünk a legszebbek, a legbecesebbek.

Am a magyar tudós és író első sorban nemzetének dolgozik, s nem az a kérdés itt, hogy mit szól hozzá a külföld, hanem mit szólnak hozzá mi. Nekünk kell észrevennünk s érdemük szerint megbecsülnünk azokat, melyeket a magyar géniuszról megihletett elmék és szívek teremtenek nekünk. A hazafi örömevel látom, hogy nemzetünk jobb-jai mintegy nemes versenyre kelnek, mindenki saját lelkének és szívének becses tartalmából a legbecesebbet ajánlja föl a nemzetnek: im, lásd nemzet, ünneplő nemzet, ezt hoztam neked, fogadd el. S mint a toll embere, nem rejthetem el abbéli örömet, hogy a nemzet ezer éves ünnepére a toll terenti a legszebb emlék műveket. Látom, hogy a ri leg üzleti szellemmel vádolt emberek, beláthatatlan nagy kockázattal, csaknem bizonyos veszteséggel járó munkák kiadására vállalkoznak, oly munkákéra, hogy láttukra önkénytelen ez az első kérdésünk: hall a tek. tudós akadémia? Mit csinál az akadémia?

Im, e hazában nemzedék nemzedék után nő fel többé-kevésbé silány, lélek nélkül való történelmi tankönyveken s a művelt magyar ember, ha kellő alapossággal, meg akar ismerkedni nemzetének a történetével, mindjárt fel is csaphat történet buvárnak, népszerűbb nyelven: könyvmolynak, mert a magyar nemzetnek van története, de ennek a történetnek nincs egy nemzethez méltó történet könyve; egy csomó anyag, mit fáradhatatlan buvárok napvilágra hoztak s mindjárt el is temettek tudományos folyóiratokban, egynehány korszaknak a története, de az egész az első esztendőtlől mostanig szöll, krikkava írott könyv nincs.

Most lesz. A legkiválóbb történetírók írják, mind akadémikusok, ha nem csalódom; áll a diszes sor egyik szélén az orsság herceggprimása, a másik szélén a nemzet legnagyobb költője, de a könyvet nem az akadémia adja ki, hanem az Athenaeum.

A magyar irodalom története tankönyvekbe van összezugorítva. A művelt magyar ember szeretne többet tudni irodalmának történetéből, mint a mennyi két gymnázialis osztályra szűken kivan mérve. Szeretnének egy nagy, teljes, megbízható könyvet tudósoktól, a kik írók is egy személyben. És jön az Athenaeum s ezt is elírja a tek. tudós akadémia elől.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: ÉDER JÁNOS.

Kiadólaptulajdonos: SCHWARCZ SÁNDOR.

NYILTÉR.

Dr. Hoffmann Arthur ügyvéd czennel tudatja, hogy ügyvédi irodáját Templom-utca Cserna György-féle házába a főszolgabírói hivatal ellenében tette át.

Nyiltér.

1893—94-iki

TERMELESI ÉVAD

Budapest vidéki

m. kir. pénzügyigazgatóság.

67642.

X. 1894!

GR. KEGLEVICH ISTVÁN UTÓDAI

budafoki cognac és borszeszgyáros
üzemek.

Kérelmére a budafoki cognacgyárban az 1893—94. termelési évadban feldolgozott bormennyiségről és a fizetett szeszadóról szerkesztett kimutatás mellékelve kiadatik.

Budapest 1894 aug. 14.

Fináczy m. p.

Kimutatás.

A Budafokon levő Gróf Keglevich István utóda cognacgyára által az 1893—94. termelési évadban feldolgozott bormennyiség:

összegezve? **1,195,780 liter.**

ezután fizetett termelési adó

összegezve: **12555 frt 69 kr.**Budafokon, M. kir. pénzügyőri szakasz
1894. aug. 9.Gurszky Rezső m. p.
szemlész.

Nyilvánosság elé csakis mi hoztunk tevékenységünkről hivatalos adatokat. ezzel ismételtén bizonyítékát akaruk adni ama körülménynek, hogy cognacunk megbízhatóság tekintetében felülmul minden más gyártmányt.

Tekintetbe véve, hogy gyárunk 1882-ben alapított és az

és * * * cognac 1885 és 1886-ban
* * * * * 1888-ban
* * * * * 1891-ben

hozott általunk forgalomba, méltányos ama bizalom, mely gyártmányunkban helyeztetik. A fentiek által bizonyítékát adjuk mily kiváló szoliditással dolgozik gyárunk, és elvárjuk, hogy a fogyasztó közönség, mely

MEGBIZHATÓ ES KIVÁLÓ

ó cognacra súlyt fektet; a kizárólag díszoklevelekkel kitüntetve és mindenütt kapható

GRÓF KEGLEVICH ISTVÁN
cognac-ot

fogja vásárolni.

GRÓF KEGLEVICH ISTVÁN UTÓDAI
promontóri cognac és borszeszgyár
igazgatósága

478/1894 vh. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csongrádi kir. járásbíróóság 2369 894 számú végzése által, Schveiger Lajos, Klein Zsigmond, Czimer Lajos, Rosenczveig Mátyás, Décsi György és t. özég, Horváth Erzsébet végrehajtató javára lak; Féléghyuzán stb. Ivancs Odón végrehajtást szenvedett ellen lakik; Tömörkényen 136 frt. kr. tőke, ennek 1894 év márczius hó 10-ik napjától számítandó 6 százalékos kamatai és eddig összesen 13 frt 60 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felül foglalt és 1076 frt krra becsült sörös füveg, csikó, ló, rozszalma, lószerszám, kocsik, koptató kocsiszin és istállóból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak. Mely árverésnek a 3690 894 sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagyis Tömörkényen alperes lakásán leendő esküzlésére 1894-ik év december hó 29-ik napjának dél előtt 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen — az 1881. évi LX. t. cz. 107 §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az 1881. évi LX. t. cz. 111. §-a értelmében kik az árverettni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző ki légitéshez tartá-

nak jogot a mennyiben az, hogy részükre a fogság korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tnik elsőbbségi bejelentéseket az árverés megkezdéséig alulírottul egy példányban irásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak. Végre kötelesek berbe vagy haszonbérbe adók az 1881. évi LX. t. cz. 112. §-a értelmében azon követelés őzségét, melyre nézve törvényes zálogjogot igényelnek, az árverés megkezdéséig alulírottul bejelenteni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Csongrádon, 1894 évi december hó 12.

Bogyó János

kir. járásbíróási végrehajtó.

GUMMI!

Valódi párisi különlegességek! F. Berguerand-féls párisi gyárából. Gummi és halhólyag jótállás mellett tucatzonként 1, 2, 4, 5 és 6 frt. — Caoutchouc americus tucatzonként 3 4 és 9 frt gyűjtemény uraknak 3—10 frt. — Eredeti pesarium oculisvum Meusinga tájár szerint 1 80 — 5 80 fr.

Újdonság! Minden hölgynek nélkülözhetlen a „Diana-öv“ 2 50—5 frt. — Betegápolási cikkek gyári áron 10 frtnyi megrendelésnél 10 százalék árkedvezmény. Megrendelés pontosan diszkrétan eszközöltetnek.

KELETI J.

cs és kir. szab. sérvkötő gyártója
BUDAPEST IV. Koronaherceg-utca 17 sz.
Arjegyzők ingyen és bérmentve

A nagy Kraach!

New-York és London, nem kimélték az európai szárazföldet s ennek következtén egy nagy ezüstáru gyár indítva érezte magát az egész készletet egy igen csekély árért áruba bocsájtani. Küldünk tehát bárkinek 6 frt 60 krért u. m.

6 drb legfinomabb asztali kést angol pengével
6 drb am. patent ezüst villat egy darabból,
6 drb am. patent ezüst kanalat,
12 drb am. patent ezüst kávé kanalat
1 drb am. patent ezüst levesmerőt,
1 drb am. patent ezüst kávé nagy kanalat,
2 drb. am. patent ezüst tojás tartó,
6 drb angol viktorias tálcza,
2 drb meglepő szép gyertyatartó,
1 drb tea szűrő,
1 drb legfinomabb czukorszűrő.

44 drb. összesen csak 6. 60 kr.

A fenti 44 drb tárgy ezelőtt 40 frt volt és most csak 6. 60 krért kapható. — Az amerikai ezüst teljesen fehér marad 35 évig melyért kezesség nyújtatik. Legnagyobb bizonyítéka annak, hogy a fenti hirdetés nem

Szédelgésen alapul

kötelezem magam ezennel nyilvánosan arra, hogy ha valakinek az áru nem tetszene azt minden vonakodás nélkül vissza veszem, és a pénzt vissza adom, ne mulassza el tehát senki ezt a nagyszerű alkalmat, hogy ezt a garniturat beszeresse mivel nagyon alkalmas

karácsonyi és ujévi ajándéokra

vagy lakodalmi ajándéknak, mely minden háztartásban szükséges.

Kapható csak:

AHIRSCHBERG

Haupt Agentur der vereingten amerik. Patent Silberwaaren fabrik

Wien II. Rembrandtstrasse 19 — Tellep
hon Nr. 7114.Szétküldés utánvétellel vagy az összeg be-
küldésével.

Tiszítító por 10 kr.

Valódi csak az itt jegyzett véd-
jeggyel.

Kivonat az elismerő levelekből:
Fexing felső Austria febr. 21 1892.
Véletlenül láttam méltóságos Gróf
Wurmbrandt az ön által küldött garni-

turát mely meggyőzött annak szépsége és
olcsóságáról.

Foret József lelkész.

Olmütz, május 1 1892.

Az ön által küldött garnitúrával na-
gyon meg vagyok elégedve, sokkal szebb
mint a milyent reméltem.

Cz . . . szazados
térparancsnokság.

5-7

!Négy regény ingyen!

Felhívás

a művelt magyar olvasó kö-
zönséghez!

A „Képes Családi Lapok“ jelen-
leg már az ország minden vidékén
a legtöbb művelt magyar család ren-
des háziabaratja.

Közkedveltséget és elterjedtséget
az által ért el, hogy mindig haza-
fias irányban s úgy van szerkesztve,
hogy a serdülő leánykának is bátran
a kezébe lehet adni, s e mellett az
atyák, anyák és nagyanyák is min-
dig megfelelő szórakozást és hasz-
nos olvasmányokat találnak benne.

A „Hölgyek Lapja“ című mel-
léklet, a nő hú tanács adója és szel-
lemi titkára.

A „Regény melléklet“ évente négy
diszes regényvel ajándékozza meg
előfizetőit, szép színes borítékkal,
melyeknek egyenkénti bolti ára 1 fit
tehát összesen négy forint.

A „Boríték“ tele van szórakoz-
tató talányokkal s mulattató apró
ságokkal, kérdésekkel, feleletekkel,
egyszóval a „Képes Családi Lapok“
a legértelmesebb, a legelőkelőbb s
mégis a legolcsóbb szépirodalmi ké-
pes hetilap.

A képek a legelső művészek ecse-
tének köszönik létüket. A „Hölgyek
Lapja“ mellékletünknek divatképei
mindig a legjobb divatnak mintái;
igy az 1895-ik évi első szám a kö-
vetkező tartalommal jelent meg:

„Házsmár és társa“ regény Be-
niczkyné Bajsa Lenkétől; „Ujév“
költemény Ábrányi Emiltől; „A be-
felé fordított kép“ novella Muray
Károlytól; „A nő feladata“ dr. Tur-
novsky Mórtól; „A sötét világ“ Tol-
nay Lajosól; „Az ifju anya“ költe-
mény dr. Feleki Sándortól; „Az ál-
lom“ G. Diószeghy Mórtól; „Bál
után“ Mészáros Sándortól; „Az idő
ról“ szatira Jámbor Lajostól; „A
szép színésznő“ regény Rudnyánszky
Gyulától.

Előfizetési árak:

a „Hölgyek Lapja“ című divat- s
„Regény“ melléklettel együtt
Egész évre — — — 6 frt — kr.
Fél évre — — — 4 „ — „
Negyed évre — — — 1 „ — 50

A „Képes Családi Lapok“ heti-
lapból mutatványszámokat ingyen és
bérmentve küld a kiadó hivatal mind-
azoknak, akik ez iránt — legczél-
szerűbben levelezőla, on — hozzá
fordulnak,

A ki három új előfizetőt gyűjt s az
előfizetési összeget utalványon egyszerre
beküldi, annak elismerésül „egy diszes em-
lékkönyvet“ küldünk.

A ki az egész évre szóló hat frtnyi
előfizetési összeget 30 kr. csomagolási és
postaszállítási díjjal együtt egyszerre be-
küldi, annak elismerésül 4 regényt küldünk
a ki 3 frt előfizetési összeget 40 kr csoma-
golási és postaszállítási díjjal együtt egy-
szere beküld, annak két regényt küldünk
elismerésünk jeléül és a ki csak 1 frt 50
krnyi negyedévi előfizetési díjat 20 kr cso-
magolási- és postaszállítási díjjal együtt
egyszerre beküld, annak a kiadóhivatal egy
regényt küld jutalmul.

a „Képes CsaládiLapok“

kiadóhivatala
Budapest, Váci-utca 14. saját h.

2701 893 tk. szám.

Póthirdetmény.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csongrádi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírrá teszi, hogy Szendrői László csongrádi lakos végrehajtható, Cseh János végrehajtást szenvedő elleni 57 frt 96 kr. tokekövetelés és minden járuléka iránti végrehajtási ügyében a csongrádi kir. járásbíró hatáskörében lévő, Csongrád város határában fekvő, a csongrádi 1147-ik szíjken taglalt Cseh János és Buzder Lantos Eszter, valamint Szlapák Farkas és neje Bódi Julianna nevű álló 1735. számú házra és beütemekre és pedig az említett 1735. számú házból és beütemekből Cseh János és Buzder Lantos Eszterrel szemben a fellebbezésére nézve az ifj. Pintér Marton József javára bekeblezett holtiglani lakó szolgalmi jog terhével az árverést 400 frt ezennel megállapított kikiáltási árral elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1894. évi január hó 9-ik napján délutáni 9 órakor a csongrádi kir. járásbíróval megteremtendő nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtnak fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát vagyis 40 forintot készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényzikk 42. ik paragrafusában jelzett — ár folyamattal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csongrádon, 1893. évi szeptember hó 29-ik napján

A csongrádi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság

Szarka sk.
kir. bíró

GR. KEGLEVICH ISTVAN UTD.
promontori cognac és borszeszgyár cégnek Budapest.

Budapest vidéki
m. k. pénzügyigazgatóság.

68185 X. 1893.

Végzés.

Kérelmére a budafoki cognacgyárban az 1892-93. termelési évadban feldolgozott bormennyiség s fizetett szeszadóról szerkesztett kivonat mellékelve kiadatik.

Budapest, 1893. augusztus 9-én

Fináczy s. k.

Kimutatás

a gróf Keglevich István utd. budafoki cognacgyár által 1892-93. termelési évadban (t. i. november 1-től májusig) feldolgozott

Összesen 1,173,650 liter

szóban: egymillió százhetvennyolczezerhatszázötven liter bormennyiség és fizetett

összesen o. é. 12,375 forint 55 kr. adóilletékről.

M. k. pénzügyi szakasz budafok, 1893. augusztus 4-én.

Csernyus s. k.

Látta: M. kir. pénzügyi bizottság.

Vácon, 1893. aug. 6-án.

Krizsa s. k.

A jelenleg uralkodó fertőző betegségek, főképp

INFLUENZA

elleni legjobb óvszerként cognacot ajánlanak, miért is mindenkinek érdeke, hogy szükségletét elismert, megbízható gyártmánnyal fedezze.

Fenti hivatalos okmányok közzététele által hiteles bizonyítékot nyújthatunk arra nézve, hogy cognacunk bármely más gyártmánnyal szemben, okvetlen megbízható.

Gyárunk, mely 1882-ben alapítottott, az osztrák magyar monarchiában nemcsak a legnagyobb, hanem a legjelentékenyebb is,

* * * * *

jegyjű cognac-unk, mely mindenütt kapható, az összes kiállításokon, melyeken versenyeztünk, kizárólag csak díszoklevelekkel lett kitüntetve.

Felreértések elkerülése végett, hótárolásunk

COGNAC GR. KEGLEVICH ISTV.**SZÓKE FERENCZNEK**

a Nagy-utczán VII. tized 31-ik számú házában egy már 7 év óta fűszerkereskedésnek használt

BOLTHELYISÉG

2 lakószoba, konyha, éléskamra, kamra és fűszszin, hozzátartozó padlással **ápril 24-től bérbbe adandó.**

Értekezhetni lehet ugyan abban a házban a tulajdonossal.

Ungvári Péter

fogorvosi műterme Szegeden.

új-Majer-féle ház, „Európa“-szálloda mellett.

MŰFOGAK és FOGSOROK

24—48 óra alatt fájdalom nélküli betétele. Cautschuk és arany alapon a legszabályosabb kivitelben.

PLOMBIROZASOK

a legfinomabb jegecz- és laparannyal, platinával, ezüsttel stb.

FOGAK TISZTITASA

mindenféle fog- és szájműtétek.

RENDELÉSI IDŐ:

D. e. 9—12-ig. — D. u. 2—5 óráig.

FOGMŰTÉTEK ALTATÓ-GÁZZAL:

D. e. 11—12-ig.

Vidékiek és átutazók

előleges bejelentés ezetében tartózkodásuk idejére különös tekintetben részesülnek.

Kovács és Mezey Budapest és London.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget ezenel értesíteni, miszerint **Csongrád es vidéke** részére dús választéku raktárunkat

CHINAI TEA, JAMAIKAI ÉS BRAZILIAI RUM, VALÓDI FRANCZIA ÉS MAGYAR COGNAC-BAN

BAGOSSY JÓZSEF

ur fűszerüzletében helyeztük el.

Raktárunkat a legnagyobb gonddal rendeztük be és **EREDETI ÉS KIVALÓ MINŐSÉGEINK EREDETI BUDAPESTI ARAINK MELLETT**

a legkényesebb igényeket kielégítik.

Szolgáltatmányaink oly jutányosak, hogy a vevőközönség az első kísérlet után csak

KOVÁCS és MEZEY

czimkével ellátott rumot és teát fog használni.

Felhívjuk még a nagyérdemű közönség figyelmét ujonan megjelent kis árjegyzékünkre, melyben minden egyes faj az ár megjelölése mellett van feltüntetve.

Kérjük, miszerint ezen czikkeinkben beálló szükségleteit fentnevezett czégnél tessék beszerezni.

Kiváló tisztelettel

Kovács és Mezey.

Czimünk minden dugaszba be van égetve.

Vaódi francia és magyar cognac.

Valódi chinai és orosz karaván teák.